

Vorbereiden

Bij de stad

Matteüs 21:1-11

Palmpasen, 17 april 2011

Wie van ons zal koning zijn?

Het is in het Matteüs-evangelie de eerste keer dat Jezus Jeruzalem bezoekt. Jeruzalem is tempelstad en koningsstad, de stad waar Herodes huisde toen hij het bevel gaf de kinderen in Betlehem om te brengen. Natuurlijk is Jeruzalem de stad van de levende God, maar daarnaast toch ook de stad van een dodelijke koning. Het Matteüs-evangelie heeft het koninkrijk der hemelen als hoofdthema, het gaat over de koning die bij dat rijk zou passen. De intocht staat dan ook in het teken van zijn vernieuwende koningschap.

Op weg naar het Pesach in Jeruzalem – tussen alle pelgrims die naar de stad optrekken – trekt ook Jezus op. Hij maakt zich geen illusies over wat daar komen gaat. Hij heeft voor de derde keer zijn lijden aangekondigd, hij heeft zijn leerlingen duidelijk gemaakt dat het in het koninkrijk van God niet gaat om heersen, maar om dienen. Onderweg herkennen blinden dat hij de Zoon van David is – hun ogen worden daarop geopend. Zij zijn klaar om te doorgronden welke weg deze Zoon gaat.

Koning op twee ezels

De Olijfberg speelt een rol bij de joodse Messiasverwachting (zie Zach. 14:4). Door deze berg te noemen, worden onze gedachten bij het komen van de Messias bepaald. Maar hoe komt hij? Als Jezus bij die berg is aangekomen, stuurt hij twee leerlingen en vraagt hen een ezel en het jong van een ezelin los te maken. Dat is een verwijzing naar Gen. 49:11 waar Jakob zijn zegen over Juda uitspreekt, de stam waaruit de koning, zoon van David, voort zal komen. In de tekst van Genesis 49 lijkt sprake te zijn van twee dieren die zijn vastgebonden. Matteüs houdt dat beeld vast. Andere evangelisten laten Jezus op één ezeltje de stad binnen rijden,

maar Matteüs suggereert dat het er twee zijn. De evangelist wil alle recht doen aan Jakobs zegen. De profeet Zacharia refereert ook aan die tekst als hij spreekt over een ezel en een ezellinnenjong waar de koning op zal rijden (Zach. 9:9). Matteüs citeert Zacharia op een manier waarbij hij 'rechtvaardig en zegevierend' achterwege laat waardoor alle nadruk valt op de zachtmoedigheid van deze koning die komt.

De pelgrimsstoet

De mensen rondom Jezus werken aan alle kanten mee. Als de ezels worden losgemaakt, hoeven de leerlingen maar te zeggen dat de Heer ze nodig heeft en de ezels worden onmiddellijk gezonden. Ook de menigte onderweg begrijpt onmiddellijk dat er meer aan de hand is dan zomaar een man zittend op een ezeltje. Zij geven Jezus alle eer. De mantels op de weg, maar ook de palmtakken waren eerbewijzen waar een Romeinse heerser recht op had. Dit keer gaat de eer naar die andere koning. Er is een menigte achter Jezus aan, maar ook een menigte voor hem uit. Vanuit de stad zijn er kennelijk mensen gekomen om hem te begroeten. Men roept hem Hosanna toe, woorden uit Psalm 118, de laatste van de pelgrimspsalmen rond Pesach. Hosanna betekent in Ps. 118:25 een aanroep om redding (ik bid U: red!), maar in de loop der tijd werd het een jubel om de reeds van God ontvangen redding. De aanroep getuigt dan van een groot Godsvertrouwen. Bij Matteüs wordt het een jubel waarmee de Messias begroet wordt: Hosanna voor de Zoon van David. 'Gezegend hij die komt in de naam van de Heer' is ook ontleend aan Psalm 118; het zijn de woorden waarmee de priesters de stoeten pelgrims verwelkomden. Maar bij Matteüs zijn het

de menigten die deze zegenspreuk uitspreken over deze ene mens die komt – de Messias, de koning. Het 'Hosanna in de hoogste hemelen' geeft aan dat het Hosanna van de aarde zich aansluit bij het Hosanna van de hemel (en vice versa). Hemelse geschiedenis gaat zich op aarde ontvouwen. Wat er in Jeruzalem met Jezus gaat gebeuren, de manier waarop hij zijn koningschap waar maakt, houdt volledig verband met wat er in een koninkrijk der hemelen allemaal mogelijk is.

De profeet schokt Jeruzalem

Jeruzalem is geschokt door deze binnenkomst. Het woord 'schok' komt later in het lijdensverhaal terug in Mat. 27:51 (de aardbeving) en Mat. 28:4 (de wachters bij het graf). De vraag klinkt op wie dit is. En de menigte belijdt dat het de profeet is. Niet zomaar 'een' profeet, maar 'de' profeet. Het is het woord waarmee de profeet die komen moet, wordt aangeduid. De profeet uit Deut. 18:15 - welke gelijk staat met Mozes (zie ook Joh. 6:14 en 7:40). Met de komst van die profeet wordt alles anders...

Anne Marie Booi

Voor de viering

Bij de stad

Matteüs 21:1-11

Palmzondag, 17 april 2011

Hé, kom mee

tekst: Greet Brokerhof-van der Waa
muziek: Dick van der Niet

1. Op een e-zel komt hij aan.
Als de men-sen hem zien gaan,
zijn ze op-ge-to-gen.
Hoor ze jui-chen en zijn blij.
'Dat is Je-zus!' roe-pen zij
en ze ko-men dich-ter-bij
om hem toe te zin-gen.

refrein:

Hé, kom mee en sluit je aan!
Waar hij gaat zul-len wij gaan.
Ho-san-na, ho-san-na, ho-san-na, ho-san-na,
ho-san-na voor on-ze ko-ning!

2. Kijk, er komen er steeds meer
en ze leggen jassen neer
als een rode looper.
Al die mensen gaan op pad,
volgen Jezus naar de stad.
Want die Jezus dóét ze wat,
daarom gaan ze zingen.

refrein

Uit: *Zitten of opstaan* deel 3, lied 18 (SGO)

Liturgische notities

Zesde zondag van de veertig-dagentijd, palmzondag

De zondag heet Palmarum, naar de palmtakken bij de intocht. Bij de schriftlezing uit Matteüs past Psalm 118:1-2 en 19-29 als antwoordpsalm. De oudtestamentische lezing komt van Jes. 50: 4-7 (Jes 53:13-53:12), profetieën over de Knecht des Heren. Hier is de antwoordpsalm Psalm 73:13-20.

Het lied van de mensenzoon uit Fil. 2:5-11 vormt de brieflezing.

Liederen

Psalm 24 bezingt de intocht van God zelf – er komt met dit lied spanning in de liturgie. Gezang 42 bezingt de vreugde van Jeruzalem over de koning die komt en is dan ook het lied van deze zondag. Daarnaast: Gezang 120.

Kinderliederen

Alles Wordt nieuw I, lied 25 (Palmpasen), II, lied 15 (Wij hebben op de fluit gespeeld), III, lied 21 (Ballade van een ezel).

Anne Marie Booij

Vertellen

Bij de stad

Matteüs 21:1-11

17 april 2011

Werkvormen

4-7 jaar

Gesprek: Wie denken de mensen in de stad dat Jezus is? En wat denken ze dat Hij zal doen? Wat denkt Jezus zelf?

Spel: Wie ben ik? Een kind neemt iemand in gedachten, de anderen moeten raden wie. Ze mogen daarbij vragen stellen waar met 'ja' of 'nee' op geantwoord kan worden.

Knutselen: palmpasestok maken. De kinderen versieren een palmpasestok met crêpepapier, buxus, rozijntjes, chips, chocolade-eitjes, en/of snoepjes. Zet er ten slotte een broodhaantje bovenop en neem de stokken mee de kerk in.

Vertelling 4-7 jaar

Een koning op een ezel

Bij de stadspoort van Jeruzalem is het druk. Binnen de poort staan veel mensen langs de weg. Maar buiten de poort óók. De mensen hebben gehoord dat het straks gaat gebeuren... Straks komt hij... De nieuwe koning! Hij komt om het paasfeest te vieren in Jeruzalem. Geweldig!

'Hij rijdt vast en zeker op een prachtig paard', zeggen de mensen tegen elkaar. 'En er lopen natuurlijk een heleboel bedienden om hem heen. Met kleurige jassen aan. De koning zelf heeft vast zo'n lange rode mantel om. Hij zal er schitterend uit zien. Net zo mooi als koning Herodes, als die uit rijden gaat. Nee. Nóg mooier zal hij er uit zien. Want de koning die straks komt, is nieuw. Een nieuwe koning.'

Ongeduldig staan de mensen te trappelen langs de weg. Zien ze al iets komen?

'We moeten iets hebben om mee te zwaaien', zegt een vrouw tegen haar buurvrouw.

'Dan weet hij meteen dat we heel blij zijn dat hij komt. En dat moet bij zo'n belangrijk persoon.'

Vlug plukken de vrouwen een paar takken van de palmbomen, die langs de weg staan. Ze zwaaien ermee heen en weer. Dat ziet er feestelijk uit. Het is echt een goed idee. Daarom gaan nog meer mensen palmtakken plukken. Straks... straks als de nieuwe koning komt, gaan ze er allemaal mee zwaaien. Dan weet de koning dat hij welkom is in de stad Jeruzalem.

Kijk! Een stofwolk op de weg. Heel in de verte. Meteen hoor je geroezemoes: 'Daar komt hij. Daar komt hij!' Iedereen kijkt. En kijkt.

Dichter en dichter bij komt de stofwolk. Nu kunnen de mensen al wat zien. Er lopen mannen en vrouwen voorop. Maar... die hebben heel gewone kleren aan. En daar? Dat zou het paard van de koning moeten zijn. Maar... het is... een ezel. Een ezel! Stel je voor: een koning op een ezel. Dat kan toch helemaal niet?

Teleurgesteld kijken de mensen hoe Jezus langs rijdt. Is dit nu die belangrijke man over wie ze zoveel hebben gehoord?

Dan kijkt Jezus de mensen in de ogen en iedereen ziet het. Iedereen voelt het: deze man, op het kleine grijze ezeltje, is heel bijzonder. Het is de koning op wie ze hebben gewacht!

De twee vrouwen beginnen met hun palmtakken te zwaaien en iedereen doet mee. 'Hoera!' roept iemand. 'Hoera voor onze koning.' En alle mensen juichen mee. Ze juichen, ze zwaaien, ze dansen: 'Welkom! Welkom in Jeruzalem.'

Jennine Staring

Vertelling 8–12 jaar

De geknakte palmtak

Eliana ligt op een dun matras achter het huis. Ondanks de schaduw van de cipressen en een zacht briesje, heeft ze het toch snikheet.

‘Gaat het een beetje, schat?’ vraagt haar moeder. Ze schenkt een beker koel water in uit een kruik. Eliana knikt. Haar moeder glimlacht en controleert het verband om het been van haar dochter. Gisteren is Eliana gebeten door een dolle hond. Moeder Shayna hoopt maar dat haar dochter niet ziek zal worden door een infectie. Eliana zucht: ‘Ik vind het zo jammer dat ik er niet bij kon zijn!’

‘Dat begrijp ik’, antwoordt haar moeder.

‘Wanneer komt pap terug? Ik ben zo benieuwd naar wat hij te vertellen heeft.’

‘Ik denk dat hij elk moment thuis kan komen. Luister maar.’

Eliana en haar moeder hebben vanuit de kleine tuin de joelende menigte gehoord. Er werd geroepen en gejuicht, steeds harder, steeds vrolijker. Het geluid was steeds dichterbij gekomen. Steeds luider geworden.

‘Hosanna voor de zoon van David! Gezegend hij die komt in de naam van de Heer.

Hosanna in de hemel!’, klonk het.

Maar het was anders begonnen. Eliana ziet haar vader nog opspringen toen de eerste vrolijke geluiden klonken. Eerst heel zacht, maar het werd steeds duidelijker.

‘Daar is de nieuwe koning! Lang leve de nieuwe koning. Onze bevrijder, onze redder!’

‘De nieuwe koning?’ had Eliana gevraagd. Haar vader had met een stralende glimlach geknikt. ‘Ja, de nieuwe koning, waar we al zo lang op gewacht hebben. Nu kunnen de Romeinen wel inpakken. Eindelijk worden we weer vrij.’ Hij had zijn vuist gebald en gezegd: ‘Ik ga er naartoe. Ik moet er ook bij zijn. Ik wil de nieuwe koning wel begroeten. Wat zal hij er prachtig uitzien met al zijn dienaren.’

‘Mag ik mee’, had Eliana nog geprobeerd, maar ze wist het antwoord al.

Nu is het geluid bijna verdwenen.

Er klinkt een zacht geritsel vanuit de smalle poort tussen haar huis en dat van de burens. Eliana kijkt op en ziet haar vader staan. In zijn hand houdt hij een palmblad. Er verschijnt een gelukkige glimlach op zijn gezicht.

‘Papa, kom vertellen’, roept Eliana. De moeder van Eliana komt ook meteen naar buiten.

‘Vertel dan! Hoe zag hij eruit? Had hij mooie kleren aan? Was hij groot en sterk met dikke spierballen?’

‘Spierballen?’ glimlacht haar vader en houdt zijn hoofd een beetje scheef, alsof hij daarover moet nadenken. ‘Ik denk dat hij veel meer heeft dan spierballen. Heel veel meer.’

Eliana denkt het al voor zich te zien.

Meteen vertelt haar vader verder. ‘In het begin snapte ik er niets van. Er liepen drommen mensen om een man die op een ezelin reed. Maar er gebeurden bijzondere dingen.

Mannen trokken hun mantels uit en gooiden die op straat. Daar liep de ezelin met haar berijder zomaar over heen. Andere mensen trokken palmladeren van de bomen. Daar

zwaaiden ze mee of legden ze ook voor de voeten van de ezelin op straat. Ik vroeg aan iemand: Wie is die man. De man zei: dat is Jezus, de profeet uit Nazaret in Galilea! En zie je die ezelin waar hij op rijdt. Die hebben mijn vriend en ik voor hem opgehaald.

Toen we vlak bij Jeruzalem waren, zei Jezus dat we naar een dorpje moesten gaan. Daar zou een ezelin met haar veulen staan en die moesten we meenemen. Toen we de ezelin losmaakten, kwam de eigenaar naar buiten en vroeg wat we van plan waren. De Heer heeft haar nodig, antwoordde ik. De eigenaar had geknikt en gezegd dat het goed was.

De mensen juichten maar, hosanna, gezegend is hij in de naam van de Heer.’

‘Dat hebben we gehoord, maar was dit echt de nieuwe koning’, vraagt Eliana een beetje teleurgesteld. Ze had zich een koning anders voorgesteld.

‘Het was zo overweldigend allemaal. En vooral die man, Jezus, was heel bijzonder. Die blik in zijn ogen, blij en verdrietig tegelijk.’

Eliana’s vader legt de geknakte palmtak voorzichtig neer. ‘Die is voor jou, Eliana. Hier staan voetstappen op, voetstappen die we moeten volgen.’

Piet van der Waal

To do

Plak twee stroken papier aan elkaar, groen en bruin, 20x10cm. Rol ze op, zodat groen binnenin zit. Vouw aan een kant de rol plat en geef een knip erin, nog een keer vouwen en weer een knipje. Trek aan het groene papier en er ontstaat een palmboom.

8-10 jaar

Gesprek: Wat verwachten de mensen van Jezus? Waarom? Hoe denkt Jezus daarover?

Spel: Petje op, petje af. Ieder kind mag een petje opzetten en gaat steen. De leiding doet een uitspraak over Jezus. Klopt die, dan blijft het petje op. Is het fout, dan moet het petje af. Wie terecht het petje op of af heeft gezet, mag blijven staan. Wie het fout had, gaat zitten. Wie blijft het langste staan, dus kent Jezus het beste?

Voorbeelden van uitspraken kunnen zijn:

Jezus wil vechten om koning te worden (petje af), Jezus houdt van rustig in z'n eentje zitten (petje op), Jezus heeft veel vrienden (petje op), Jezus vindt dat je alleen mag slaan als je ruzie hebt (petje af)

Hyves (doorlopende werkvorm, zie ook blz. 13, 18, 25, 31 en 38): Vul het hyves-profiel aan met Jezus als merk. Wat voor soort merken passen bij Jezus en zouden duidelijk kunnen maken hoe hij wil zijn.

11-12 jaar

Gesprek: Beroemde mensen in onze tijd leren hoe ze moeten doen op radio en tv. Waarom zou dat zijn?

Stel dat de kinderen adviseur zijn voor Jezus en hem zouden moeten uitleggen hoe hij zichzelf het beste kan gedragen, wat hij moet doen en laten zodat de mensen beter begrijpen wie Hij is. Hoe zou hij dan volgens jou moeten doen en hoe juist niet?

Knutselen: Wie wil je zijn? Maak van een wegwerpbord een masker, waarop je laat zien hoe je er uit wilt zien.

Hyves: zie 8-10 jaar.

Weetje

Met Palmпасen worden palmpaas-stokken gemaakt: een houten kruis versierd met lekkers en fruit, waarbij natuurlijk ook liedjes horen.

To do

Hoe je doet, hangt vaak af van waar je bent en met wie. Thuis doe je anders dan op school of op je sportvereniging. De kinderen werken in tweetallen en beelden hun gedrag uit bij een bepaalde gelegenheid. Er mag gesproken worden, maar de naam van de locatie mag je niet noemen. Weten de anderen waar ze zijn?

Vieren met jongeren

Een ontmoeting

Van 12-15 jaar

Matteüs 21:1-11

17 april 2011

Vandaag gaat het erover dat er verschillende soorten ontmoetingen zijn; afgesproken of onverwacht. Vaak verwacht je iets van een ontmoeting, bewust of onbewust. Vandaag lezen wij over Jezus' intocht in Jeruzalem. Er waren mensen 'in de menigte' die hem niet kenden en er toevallig waren. Anderen waren er juist omdat hij er was. Wie ontmoet wie waar en wat wordt er dan verwacht? Voor deze viering zijn nodig: kopjes of glazen, drinken, koekjes, grote vellen papier, viltstiften.

Als de jongeren binnenkomen, speelt op de achtergrond 'Laat me nu toch niet alleen' van Clouseau (Youtube)

Ontmoeten

Opstap

Verwelkom de jongeren met drinken en een koekje en laat iedereen even bijkletsen. Zet het drinken voor de tweede ronde op een tafel in de hoek.

Ontmoeten is...

Leg tijdens het drinken een groot vel papier op tafel met in het midden 'Ontmoeten is...' Zet er een doos viltstiften naast, laat ze 'hun' kleur kiezen en om de beurt aanvullen wat in hen opkomt. Zij mogen hun aanvulling verfraaien met een smiley of een eenvoudige cartoon. Hang het grote vel op wanneer iedereen aan de beurt is geweest en bespreek de opmerkingen. Zijn er vreemde of onduidelijke opmerkingen bij? Vraag de jongeren waarom zij hun kleur hebben gekozen. Wat voor gevoel geeft die kleur hen? Welke relatie heeft dat gevoel met 'ontmoeten'? Aan de woorden die de jongeren hebben opgeschreven, kan ook een verwachting gekoppeld worden. Bedenk bij elke opgeschreven aanvulling een verwachting en schrijf die erbij.

Aansteken kaars

Steek de kaars aan met de woorden:

Ontmoeten

is iets van samen delen.

Een lach of een traan.

Kletsen of luisteren.

Een setje oortjes.

Stil zijn.

Stilstaan bij het leven

Vertel dat er van een ontmoeting vaak veel verwacht wordt; in het groot, maar ook in het klein. Van het resultaat van een ontmoeting kan soms veel afhangen. Het kan het leven van een persoon of van een groep en soms zelfs van een heel volk beïnvloeden. Vraag de jongeren ontmoetingen te noemen die rond deze tijd plaatsvinden of hebben plaatsgevonden die heel belangrijk zijn voor de betrokkenen. Dat kan ver weg zijn, maar ook heel dichtbij. Bespreek telkens met elkaar op welk resultaat gehoopt wordt bij de betreffende ontmoeting en steek dan een waxinelichtje aan aan de kaars.

Ontdekken

Topontmoeting

Vertel dat er allerlei zaken belangrijk zijn om een topontmoeting te hebben. Deel vervolgens de Topontmoeting-formulieren uit en vertel dat de jongeren een sortering moeten maken van de items op het formulier. Het belangrijkste item staat op '1'. De items zijn: elkaar al kennen, zeggen wat je denkt, lekker eten of drinken, kunnen luisteren, even rijk of arm zijn, over belangrijke dingen hetzelfde denken, ongeveer even oud zijn, de ander kunnen overtuigen van je gelijk, willen delen, dezelfde smaak hebben, in een bekende omgeving zijn, hetzelfde niveau hebben, uit dezelfde cultuur komen, een goed gevoel hebben. Laat de jongeren ieder voor zich een top tien rangorde maken. Wanneer iedereen klaar is, bespreek dan de uitkomsten en schrijf de Topontmoeting-ranglijst op een groot vel. Zijn hier items op te vinden die te maken hebben met items op het andere grote vel? Zijn er belangrijke items die toegevoegd moeten worden?

Stemmen uit de Bijbel

Vertel dat in de tijd van Jezus het volk Israël onderdrukt werd door de Romeinen. Het volk had geen eigen koning. Degene die het min of meer voor het zeggen had in het land, was aangesteld door de Romeinse keizer. Lees dan met de jongeren Matteüs 21:1-11. Geef de jongeren daarna een afdruk van de verzen 7 tot en met 11 van deze tekst (www.biblija.net, denk aan de 'j'). Lees dit fragment nog eens met de jongeren.

Ter bezinning

Verdeel de groep in drie groepjes. Vertel dat elk groepje gaat vertellen wat zij beleefden die dag dat Jezus Jeruzalem binnenkwam. Maak een groepje discipelen, een groepje mensen die langs de weg stonden en een groepje radio- of TV-verslaggevers. Geef de jongeren even de tijd om hun verhalen voor te bereiden. Daarna vertellen de groepjes om de beurt hun verhaal of spelen het uit.

Bespreek vervolgens met elkaar hoe het is om het verhaal op deze manier te vertellen of te horen. Wordt het verhaal er anders van? Wordt het begrijpelijker? Waarom wel of niet? Spreekt er uit het verhaal een verwachting? Wat voor verwachting is dat dan? Kun je zeggen dat mensen elkaar hebben ontmoet die door een groepje werden uitgespeeld? En hoe is dat met mensen uit verschillende groepjes? Het verhaal van Jezus is niet verteld of uitgespeeld. Was er met hem wel een ontmoeting met een of meer van de groepjes? Waarom wel of niet? Staan er items op de grote vellen die passen bij dit verhaal?

Werkvormen

Concert

Vertel: Lotte en Joyce zijn dikke vriendinnen. Zij doen bijna alles samen. Toch hebben ze ook nog hun eigen dingen. Ze laten elkaar dus ook wel vrij. Waar ze alle twee ontzettend van kunnen genieten, is muziek. En dan vooral muziek van Rowwen Hèze. Zo vet! Voor hun verjaardag, toevallig allebei vorige week, hebben zij geld gekregen. Joyce wist het allang: als zij genoeg geld zou krijgen voor haar verjaardag, zou zij een kaartje kopen voor het Rowwen Hèze concert in het Gelredome. Het geld ervoor heeft zij gekregen, dus het kaartje is besteld. Lotte zou mee kunnen gaan, want ook zij heeft genoeg geld gekregen. Maar je kunt maar één keer naar een concert. Nee, zij koopt een paar Rowwen Hèze DVD's. Daar kun je net zo vaak van genieten als je wilt. Op de avond dat Joyce naar het concert gaat, gaat Lotte de DVD's voor het eerst kijken. Dat hebben zij afgesproken; dan zijn ze toch met hetzelfde bezig. De volgende dag hebben ze afgesproken bij de fontein. 'En?' vraagt Joyce, 'Hoe was het?' 'Best wel gaaf, joh', zegt Lotte. 'Mijn broer en zus hebben ook mee gekeken. Hartstikke gezellig. En allemaal van die effecten enzo. Jij moet het ook zien. En hoe was het bij jou?' Joyce begint helemaal te glimmen. 'O, zo vet! We stonden bijna vooraan, bijna de hele tijd. Ik kon ze allemaal zo goed zien. En ik had een keer oogcontact, echt waar! Het leek wel of hij mij herkende! O, Lot, de volgende keer moet je echt mee. Misschien kunnen wij dan wel naar een Meet en Greet.' Voorlopig zijn zij er nog niet over uitgepraat. En die DVD's gaan ze zeker samen bekijken!

Bespreek met elkaar de ervaringen van Joyce en Lotte. Herkennen de jongeren zich in een van deze meiden? Welke keuze zouden zij zelf maken en waarom dan? Hebben Lotte en Joyce ontmoetingen in dit verhaaltje? De meiden kennen Rowwen Hèze en hebben verwachtingen als zij kiezen voor het concert of de DVD's. Komen die verwachtingen uit? In hoeverre kent de band de meiden (hun publiek)? Weten zij wat er van hen verwacht wordt? Heeft Rowwen Hèze ontmoetingen in het Gelredome? Welke items van de grote vellen passen bij dit verhaaltje? Welke overeenkomsten zijn er tussen dit verhaaltje en de lezing van vandaag?

Muzikaal

Laat nogmaals het nummer 'Laat me nu toch niet alleen' horen en geef de jongeren de tekst om mee te lezen (www.songteksten.nl). Vraag of zij vinden dat de muziek bij de tekst past. Wat voor gevoel krijgen zij bij dit lied? Past dat bij een item van de grote vellen? Laat hen daarna aanstrepen wat zij mooi vinden en bespreek de gemaakte keuzes. Past dit lied bij het thema van vandaag? Past het bij de lezing? Vanuit welk groepje uit de bezinning kan de ik-persoon dan komen? Wie zou die 'jij' dan kunnen zijn? Welke items van de grote vellen passen bij deze tekst?

Stelling

Een ontmoeting? Voor je het weet heb je een verplichting! Niks voor mij dus.

Vraag wie het met deze stelling eens of oneens is en waarom.

Muziek

Zing het lied 'Ontmoeting' op de melodie van 'Obladi, oblada'.

Wil jij zelf ook weleens een ontmoeting,
voorbereid of onverwacht?

Deel je mee, deel je uit, ben je samen,
soms nog langer dan gedacht!

Wil je weleens samen om de tafel gaan,
zomaar heel gezellig ergens heen?
Heb je daar dan ook nog een ontmoetingsmaal?
Ik weet het zeker: daar voel jij je niet alleen.

Wil jij zelf ook weleens...

Ben je weleens op een vreemde plek beland,
nergens een bekende om je heen?
Wie weet, komt er iemand van de overkant
en ben je plotseling toch echt niet meer alleen!

Wil jij zelf ook weleens...

Komt er iemand met een heel vet goed verhaal
zomaar ergens waar jij ook kunt zijn.
Misschien wordt het druk, maar 't geeft een goed gevoel
om hem te zien of haar te horen; dat is fijn!

Wil jij zelf ook weleens...

Tekst: Tim van Beek

De tweede ronde

Nodig de jongeren uit om in de hoek een tweede keer drinken te halen en laat hen nog even vrij kletsen. Vraag na een minuut of vijf wat zij eigenlijk voor verwachting hadden toen zij vanmorgen kwamen. Is die verwachting uitgekomen? Hebben zij een ontmoeting gehad? Welke items van de grote vellen passen er bij de viering van vanmorgen?

Op weg gaan

Zegenwens

In wisselspraak:

A: Wij gaan er weer vandoor.

B: Deze ontmoeting is weer voorbij.

A: Wij zullen weer andere mensen ontmoeten.

B: En daarin zien wij dan iets van God.

Allen: Zo is het!

Tim van Beek

Vertellen

Bij de maaltijd

Johannes 13:1-15

Witte donderdag, 21 april 2011

Werkvormen

4-12 jaar

Gesprek: Waarom wil Petrus niet dat Jezus zijn voeten wast? En waarom wil hij het later wel? Jezus wil in dit verhaal iets laten zien aan de leerlingen. Wat zou hij willen laten zien?

Spel: Als de groep er open voor staat, kan het een mooi ritueel zijn om in deze viering (misschien wel met de hele gemeente!) elkaars voeten of handen te wassen.

Knutselen: Schort maken. Jezus vertelt zijn leerlingen dat het belangrijk is om elkaar te dienen. Waarmee zouden de kinderen dienstbaar willen zijn aan andere mensen? Op een wit schort schrijven en tekenen ze met textielstift hoe zij anderen kunnen dienen.

Vertelling 4-12 jaar

Voeten wassen

Het is kort voor het Pesach-feest. Jezus en zijn leerlingen zitten te eten. Ze zijn er allemaal: Simon, Jakobus en Johannes, Petrus natuurlijk en Andreas, Tomas, Matteüs, Bartolomeüs, Filippus, Jakobus, Judas Tadeüs en Judas Iskariot. Judas Iskariot zegt niet veel. De andere leerlingen wel. Ze praten druk door elkaar heen, over het Pesach-feest dat er aan komt. Samen zullen ze het feest vieren van de uittocht uit Egypte.

Terwijl ze zo samen eten, staat Jezus ineens op. Hij doet zijn mantel uit en pakt een grote witte doek. Hij bindt de doek om zijn middel, als een soort schort. Verbaasd kijken de leerlingen hem aan. Wat doet hij nou? 'Je lijkt wel een ober', zegt Jakobus. 'Ja, of een schoonmaker!' roept Petrus lachend. Maar als hij Jezus' gezicht ziet, wordt hij stil. Dit is geen grap. Wat gaat Jezus doen?

Jezus pakt een grote kan en giet water in een waskom. Met de waskom loopt hij naar de hoek van de tafel, waar Bartolomeüs zit. Jezus knielt bij hem neer en begint zijn voeten te wassen. Met de witte doek droogt hij ze af. Bartolomeüs weet niet wat hij er van moet zeggen. Als Bartolomeüs geweest is, gaat Jezus naar Filippus. En naar Andreas. Naar Johannes. Overal doet hij hetzelfde: hij wast de voeten in de waskom en droogt ze af met de witte doek. Niemand zegt iets. De leerlingen kijken elkaar vragend en een beetje onzeker aan.

Alleen Judas Iskariot kijkt spottend. Belachelijk, lijkt hij te denken.

Als Jezus bij Petrus komt, springt Petrus overeind. 'O nee, Jezus!' zegt hij. 'Dat nooit! U gaat niet mijn voeten wassen!' En tegen de andere leerlingen zegt hij: 'Dat hoort toch niet? Jezus is onze Meester! Hij is geen knechtje die onze vieze stinkvoeten moet wassen!' Maar Jezus duwt Petrus hoofdschuddend terug op zijn plaats. 'Als ik ze niet mag wassen, kun je niet bij mij horen', zegt hij. 'Echt?' vraagt Petrus. 'O, maar dan moet je niet alleen mijn voeten wassen! Doe dan ook maar mijn handen en mijn hoofd!' Jezus lacht. Hij wast Petrus' voeten en daarna die van de anderen.

Als hij alle voeten gewassen heeft, zet hij de waskom weer terug en doet zijn schort af. 'Ik hoop dat jullie dit goed onthouden', zegt hij. 'Ik ben jullie Meester, maar ik wil jullie dienen. Ik hoop dat jullie ook zo met elkaar om kunnen gaan.'

De leerlingen en Jezus eten verder. Judas kijkt nog steeds spottend. Maar de andere leerlingen kijken nadenkend naar hun bord.

Mattijs Weegenaar

Vertellen

Op de binnenplaats

Johannes 18:1-19:42

Goede vrijdag, 22 april 2011

Vertelling 4-12 jaar

Nee, nee, nee

Petrus wrijft in zijn handen. Het is koud buiten. Gelukkig geeft het vuur wat warmte. Maar van binnen wordt Petrus niet warm. Wat gaat er nu gebeuren? Wat zullen ze met Jezus gaan doen?

Gespannen kijkt Petrus over het vuur heen, naar het paleis van de Hogepriester. Petrus staat op de binnenplaats. Jezus is daar binnen. Jezus is gearresteerd, omdat sommige mensen vinden dat hij verkeerde dingen doet. Petrus is achter de soldaten aangelopen en nu staat hij vlak bij het paleis. Hij kijkt wat er gebeurt.

Er staan nog meer mensen bij het vuur. Petrus kent ze niet. Er staat een man met een koksmuts op. Vast de kok van het paleis. En kijk, daar staat iemand in oude werkkleren. Er is ook een dienstmeisje. Ze kijkt naar Petrus in het licht van de vlammen. 'Hé, wacht eens!' roept ze plotseling. 'Hoor jij ook niet bij die Jezus?' Geschrokken kijkt Petrus opzij. Hoe weet dat meisje wie hij is? En wie weten het nog meer? Straks wordt hij ook nog opgepakt, net als Jezus! Petrus doet net of hij verbaasd is. 'Wie, ik?' zegt hij. 'Nee hoor, ik niet!'

Handenwrijvend kijkt hij weer naar het vuur. Snel glijden zijn ogen over de muren van het paleis. De meeste ramen zijn donker. Achter een paar ramen flakkert kaarslicht. Maar van Jezus geen spoor...

Zouden ze Jezus nu ondervagen? Zouden ze hem pijn doen? Als ze maar niet...

Niet aan denken, zegt Petrus tegen zichzelf. Niet aan denken.

'Meneer', hoort hij ineens naast zich. Petrus schrikt op. Naast hem staat een man. 'Ik ken u niet', zegt de man. 'Hooft u soms bij die Jezus, die ze gevangen hebben genomen?' Petrus schudt zijn hoofd. 'Nee hoor', zegt hij met een bevende stem. 'Echt niet.' 'Wel waar!' roept iemand anders. 'Ik heb je zelf gezien, vanavond in die tuin waar Jezus gearresteerd is. Jij was daar ook! Jij hoort bij Jezus!' Petrus schudt nog harder met zijn hoofd. 'Nee!' roept hij wanhopig. 'Echt niet! Ik ken hem niet eens!' Alle mensen op de binnenplaats kijken nu naar Petrus.

Op hetzelfde moment kraait ergens heel in de verte een haan. 'Kukelekuuu!!!' Als Petrus dat hoort, begint hij te huilen. Hij moet ineens denken aan wat Jezus tegen hem gezegd heeft: 'Nog voordat de haan kraait, zul je mij drie keer in de steek laten.'

Mattijs Weegenaar

Werkvormen

4-12 jaar

Gesprek: Waarom is Petrus op de binnenplaats van het paleis? Waar is Jezus? Wat is er gebeurd? Als Petrus een haan hoort kraaien, wordt hij verdrietig. Hij moet denken aan wat Jezus hem gezegd heeft. Vinden de kinderen dat Petrus Jezus in de steek gelaten heeft? Waarom wel/niet? Had hij het anders kunnen doen?

Weten de kinderen ook wat er verder gebeurde? Jezus werd uiteindelijk gekruisigd en begraven. Goede vrijdag is de dag waarop we daar aan denken.

Spel: Bij wie hoor jij? Petrus wordt herkend - de mensen weten dat hij bij Jezus hoort. De kinderen spelen met elkaar een herkenningsspel: Eén kind omschrijft een ander kind door te zeggen: 'Zij/hij hoort bij...'. De overige kinderen proberen te raden over wie het gaat. Als ze het niet meteen kunnen raden, wordt er nog een hint gegeven ('Zij/hij hoort bij... en bij...'). Net zolang tot het geraaden wordt.

Knutselen: De kinderen maken een tekening van Petrus op de binnenplaats. Door kleurgebruik proberen zij iets te laten zien van welk gevoel het verhaal bij hen oproept.

Voorbereiden

In de tuin

Johannes 20:1-18/Genesis 2:4b-25

Pasen, 24 april 2011

Het Hooglied van de liefde

In de synagoge wordt tijdens Pesach als feestrol het boek Hooglied gelezen. In dat boekje bezingen twee geliefden hun passie voor elkaar - symbool voor de passie tussen God en zijn volk. De beroemde rabbi Aqiba, tijdgenoot van Johannes, heeft zich er hard voor gemaakt dat het Hooglied in Tenach werd opgenomen. Voor Aqiba was het het mooiste geschrift dat in Tenach staat. 'De hemel verhoede, dat iemand uit Israël ooit zou denken, dat het 'lied der liederen' niet tot de boeken van Tenach zou horen! Zelfs de hele wereld weegt niet op tegen de dag waarop 'het lied der liederen' gegeven is. Want alle geschriften zijn heilig, maar het 'lied der liederen' is het heiligste van alle'. Hij las het als verwijzing naar de hartstochtelijke liefde tussen de Eeuwige en zijn volk. Het is deze liefde die een volk bevrijdt uit slavernij en angst.

Het evangelie van Johannes heeft elementen van het Hooglied door zijn Paasevangelie heen gegeven. Daardoor worden wij herinnerd aan de liefde - een van de hoofdthema's in Johannes' evangelie, die liefde van God voor mensen, een liefde die niet onbeantwoord blijft. Jezus zegt dat er geen grotere liefde is dan die waarmee men zijn leven inzet ter wille van zijn vrienden. Die liefde wordt vandaag gevierd.

De herschepping

In het Hooglied ontmoeten de geliefden elkaar in de tuin en Jezus' lichaam was in een tuin gelegd. Daarmee is de tuin van Genesis 2:4b-25 aanwezig in het Paasverhaal. Maar naar zo'n tuin gaat Mirjam van Migdal op de eerste dag van de week (Genesis 1, de schepping van licht) niet bewust op weg. Zij gaat

naar een graf en het was nog donker. Haar leven was woest en ledig. De (her) schepping moet voor haar nog beginnen. Het graf bleek geopend en het lichaam verdwenen. Grafroof! Zij rept zich naar Simon Petrus en de andere discipel die Jezus liefhad en meldt dat ze niet meer weet waar Jezus is neergelegd. De leerlingen gaan snel op zoek. Maar bij het graf gekomen, is er vertraging. Wat wordt daar gezien? De ogen gaan steeds meer open voor wat er is gebeurd. Het besef dringt niet dadelijk door. Stukje bij beetje, de een ziet net weer iets meer dan de ander, ontstaat langzaam een geloof. Die traagheid is begrijpelijk, want een evangelie waaruit geleerd kon worden dat Jezus uit de doden was opgestaan, was er nog niet. Hoe zouden zij dan weten? De tekst geeft nauwkeurig hun groeiproces aan, kennelijk is de betekenis van Pasen maar langzaam tot de leerlingen van Jezus doorgedrongen.

De vraag uit Hooglied

Mirjam van Migdal, de vrouw die het lege graf ontdekt - en die dat interpreteert als grafschennis - blijft huilend achter in de tuin. De boden van God kunnen vanuit het graf alleen maar vragen: waarom huilt gij? Ze huilt omdat ze niet weet waar haar geliefde is. Het 'Adam, waar ben je?' maar dan uit een andere mond. Ze keert zich af. Buiten is daar Jezus, maar dat weet ze niet, die haar diezelfde vraag stelt. 'Vrouw, waarom huil je?' En de vraag gaat verder: 'Wie zoek je?' Ze heeft er weet van in een tuin te zijn, ze herkent de tuinman. Maar ze weet niet wat die tuin betekent, met Pesach, als Hooglied gelezen wordt, ze weet niet dat het haar Adam, dat het Jezus is. Ze stelt de vraag van het meisje uit Hooglied: 'Als u weet waar hij is...' Zij is vastberaden om haar geliefde de laatste eer te bewijzen.

Deze vrouw neemt er geen genoegen mee, dat haar rabbi onzichtbaar wordt gemaakt, geen plaats mag krijgen om hem in gedachten levend te houden. Ze accepteert niet dat hij wordt overgeleverd aan de vergetelheid. Deze vrouw waagt het om haar bevrijding, Gods liefde, niet op te geven. Zij is door haar rabbijn onomkeerbaar bevrijd van zeven kleinerende geesten. Zijn liefde heeft haar het leven gegeven, dat leven sterft niet meer. Dan klinkt haar naam 'Mirjam'. Dat is het moment van definitieve omkeer, haar opstaan misschien nog meer dan de zijne. Ze herkent en belijdt 'mijn rabbi'.

Rabbijn maakt aarde tot tuin

Dus de Adam, de geliefde in deze tuin, is rabbi. Het is Pasen. Als het bestaan wordt vernieuwd, wordt de mens tot zijn ware wezen bevrijd: dat is leven in de tuin, de aarde die vrucht draagt. Om hem bewoonbaar te houden, is er een rabbijn die jouw naam kent nodig. Want alleen dan kan je menszijn tot bloei komen. Mirjam wordt een en al verlangen naar deze rabbijn - Adam. Het is niet haar taak om hem vast te houden. Onmiddellijk klinkt een zedingsbevel, want het is haar taak om te gaan en de gemeenschap te berichten dat zij zich mogen kennen als broeders van Jezus; niet zomaar leerlingen, zij mogen weten van een gezamenlijke Vader, gezamenlijke God. De eenheid van liefde is hersteld en vruchtbaar gemaakt.

Anne Marie Booij

Voor de viering

In de tuin

Johannes 20:1-18/Genesis 2:4b-25

24 april 2011

Maria kwam bij het graf

tekst en muziek: Elly en Rikkert Zuiderveld

1. Ma - ri - a kwam bij het graf
en hui - de om haar Heer.
De gro - te steen was weg - ge - rold
en Je - zus was er niet meer.
Maar een en - gel zei plot - se - ling: 'Weet je niet meer
wat Hij ge - spro - ken heeft?
Hij is op - ge - staan, Hij is op - ge - staan,
Hij leeft, Hij leeft.
Hij is op - ge - staan, Hij is op - ge - staan,
Hij leeft, Hij leeft.'

2. De discipelen waren zo moe,
ze treurden om de Heer.
Waar moesten ze nog naar toe?
Hun meester was er niet meer.
Maar Maria riep plotseling:
'Hij heeft gedaan wat Hij gesproken heeft!
Hij is opgestaan, Hij is opgestaan, Hij leeft, Hij leeft.
Hij is opgestaan, Hij is opgestaan, Hij leeft, Hij leeft.
Hij leeft, Hij leeft.'

Uit: *Op Toonhoogte*, lied 354 (HGJB/Boekencentrum)

Liturgische notities

Pasen

Vanaf Pasen kan er voor de lezingen gekozen worden uit Genesis. Op Paasmorgen is Gen. 2:4b-25 – over de mens in de tuin – aan de beurt. Ex 14:9-14 is een andere optie voor deze zondag. De antwoordsalm is Psalm 118:15-24, de afsluitende psalm van het Pesach hallel. De brieflezing komt uit Kol. 3:1-4.

Liederen

Als beginliederen kan gedacht worden aan Tussentijds 13, 20 en 118. Psalm 139 bezingt de geschapen/herschapen mens, het Godsvertrouwen tot over de grenzen van de dood (vers 8), de hoop op licht in duister (verzen 11-12), maar ook hoe de mens door God wordt gezien. Uit Tussentijds lied 165, 171 en 216. Gezang 209 pakt

het thema herschepping op en is lied van de zondag.

Kinderliederen

Paaslied uit *Alles wordt nieuw I*, lied 26, *Wanneer komt de tijd? Alles wordt nieuw IV*, lied 28 bezingt de bomen in de hof. Uit *Zingend geloven 7* is lied 34 over de oorsprong van leven en licht geschikt of lied 84: Het licht is ons voorgedaan.

Anne Marie Booij

Vieren

In de tuin

Johannes 20:1-18/Genesis 2:4b-25

Pasen, 24 april 2011

Viertafel: groen kleed, Bijbel of kinderbijbel, collectemand, kaars

In de kerk

Versier het liturgisch centrum eventueel samen met de mensen van het symbolisch bloemschikken, maak er een 'tuin' van met 'struiken', wat takken en veel groen. De tuin mag er wel mooi uitzien, maar niet kleurrijk. De kleuren komen van de bloemen die de kinderen in de kindernevendienst maken. Zorg ook voor een steen en wat wit zand.

Kinderen in het midden

(Zachte muziek op de achtergrond.) Welke plekken hebben we allemaal gezien? We hebben een lange reis achter de rug (ga bij het zand staan). We zijn begonnen in de woestijn, die was kaal en leeg. Jezus ontmoette er de duivel, de grote verleider. Daarna reisden we naar een bergtop, ook kaal - maar Jezus kwam er zijn grote voorbeelden, Mozes en Elia tegen. Ze sterkten hem en hij kon weer verder. Zo kwamen we in Samaria bij een bron, waar Jezus een vreemde vrouw sprak. Dat was bijzonder, ze hoorde erbij voor Jezus. En als zij erbij hoort, dan betekent het dat wij er ook bij horen voor hem. Onderweg naar de stad kwam Jezus een blinde man tegen. Voor hem betekende de ontmoeting met Jezus de grootste verandering in zijn leven. Toen stonden we bij een graf, het graf van Lazarus. Iedereen was verdrietig, maar Jezus liet zien dat hij niet bang was voor de dood. Dat de dood niet het einde betekent. En Lazarus kwam weer tot leven. Vorige week waren we in de stad waar een grote menigte Jezus toejuichte, als de grote redder van de Romeinen. Nu staan we in een tuin, Wie zullen we tegenkomen? (Er komt een tuinman op, met een overall of tuinbroek, een gieter en/of een hark). 'Wie bent u?' 'Ik ben de tuinman. Ik verzorg deze tuin, iedere dag. Dan blijft hij mooi. Elke dag wat water, onkruid wieden. Anders wordt het een rommeltje en verdroogt de tuin. Aandacht en vlijt, dat zijn de toverwoorden voor een

mooie tuin.' 'Maar waarom bent u hier vandaag? Wij houden een kerkdienst. Het feest van Pasen nog wel. Ik had eigenlijk iemand anders verwacht in de tuin.' 'Oh? Nou ja, ik kreeg een afbeelding voor u mee, ook van een tuin. Maria is in die tuin en ontmoet daar iemand.

Projectlied

Refrein

Kom uit je huis, ga met ons mee.
Ga mee op weg, wie kom je tegen?
Je weet niet wat je ziet,
gelooft ook vaak je oren niet,
maar gaat vertrouwen op Gods zegen.

Pasen

De scheppingstuin, de zon komt op,
de dode is verdwenen.
Wie durft dit teken te verstaan?
Maria blijft nog wenen.
Maar ziet de tuinman, hoort haar naam,
draait om, herkent dan Jezus.
'Hou mij niet vast, meld overal:
Hij leeft, Hij is verzezen.'

Voorleestip: Geheimschrift, pagina 78 'Tuin' (Mozaïek).

In de tuin van hun nieuwe huis kan Iris' vader eindelijk zijn moestuin beginnen. Maar al doet hij zo zijn best, de groenten willen niet groeien. De passievruchten in Iris' tuintje wel. Hoe kan dat nou?

Terug in de kerk

Onder het zingen van het lied, versieren de kinderen de tuin met de bloemen en de bloemstukjes uit de nevendienst, zodat de tuin er vrolijk en gezellig uitziet. Plaats het hyves-profiel in het midden.

Lees of zing een lied:

1. *Het is donker; het is koud.
Ik kan zo niet leven!
Kijk maar eens, het wordt weer licht.
Voel de zon op mijn gezicht.
Die gaat warmte geven.*

Refrein

*Soms lijkt het dood, maar let maar op!
Je ziet het nog niet goed.
Het leeft en heeft een nieuw begin.
En dat geeft nieuwe moed.*

Uit: Zitten en opstaan 1, lied 6 (SGO).

Werkblad en tips

Het tijdschrift *Kleur in de Kerk* biedt werkbladen bij de verhalen in *Kind op Zondag*. Paasfeest is het feest der feesten. Van dat verhaal moet gewoonweg een kerkraam gemaakt worden. Op het werkblad staan onderdelen van een kerkraam. Maak er een geheel van en plak het op zwart papier. Kleur het raam in.

Bidden

*Lieve God,
U hebt ons laten zien
Dat U groter bent dan de dood.
Het leven stopt niet,
maar gaat door.
Met Jezus als voorbeeld.
Die ons heeft laten zien
hoe we moeten leven.
Met elkaar en met U.
Dank U wel.
Amen*

Ideëen: Marjoke Eikelenboom
en redactie *Kind op Zondag*

Vertellen

In de tuin

Genesis 2:4b-25

Pasen, 24 april 2011

Vertelling 4-7 jaar

De schepping

Lang geleden maakte God de hemel en de aarde. Er was nog helemaal niks. Er waren geen mensen, geen dieren, zelfs nog geen planten en bloemen. God keek om zich heen. Hij zag niets. Waar zal ik beginnen? dacht hij.

Toen maakte God de mens. Hij nam stof van de aarde en boetseerde er een mens van. Hij maakte voeten, benen, een buik, een rug...

Armen! dacht God. Die moeten er ook bij, om te zorgen voor de aarde. De mens kreeg armen en handen. En een hoofd, met twee oren, twee ogen, één mond en één neus. De mens deed zijn ogen open. Maar hij zag niks, want er was nog bijna niks.

Toen maakte God een tuin, met bomen en bloemen en planten. De mens vond het mooi. Hij zag de kleuren van de bloemen, hij rook de geuren van de tuin. Maar hij hoorde niks. Weet je wat? dacht God. Ik maak dieren, dan is hij niet zo alleen. God maakte alle dieren en de mens zag ze en hoorde ze. Hij gaf de dieren een naam: olifant, slang, kaketoer... Nu was de mens niet meer alleen. Maar hij had nog steeds niemand om mee te praten.

In de nacht, toen de mens sliep, ging God naar hem toe. Hij haalde een rib uit zijn lijf en maakte daarvan een vrouw.

Toen de man de vrouw zag, was hij blij. 'Eindelijk!' zei hij. 'Eindelijk iemand die bij mij past!' De man en de vrouw praatten met elkaar. Ze mochten wonen in de tuin die God gemaakt had. Ze zagen de mooie kleuren van de bloemen. Ze roken de geuren van de tuin. Ze hoorden de vogels fluiten en de schapen mekkeren. Ze waren gelukkig.

Mattijs Weegenaar

Werkvormen

4-7 jaar

 Gesprek: In het verhaal hoorden we hoe God alles maakte: de bloemen, de bomen en de struiken, maar ook alle dieren. En natuurlijk de mensen. Hebben de kinderen er wel eens over nagedacht hoe bijzonder mensen eigenlijk in elkaar zitten? Waarom zou een mens bijvoorbeeld twee armen hebben? En twee benen? En waarom maar één hoofd? Praat hier samen met de kinderen een tijdje over door. De kinderen zullen ontdekken hoe bijzonder het eigenlijk is, dat alles is zoals het is!

 Spel: De mens gaf alle dieren een naam. Maar wat nou als de dieren anders genoemd waren? Laat de kinderen samen andere (gekke) dierennamen bedenken, bijvoorbeeld voor de olifant, de slang, de leeuw en de pauw.

 Knutselen: De kinderen plakken op een groen vel papier een mooie bloem van gele strookjes. Zo krijgen we iets te zien van de mooie wereld om ons heen!

 Voorleestip: Bij het verhaal over de schepping is het verhaal 'Opa Wonder' een echte aanrader. (Te bestellen via www.nzv.nl/prentenboeken/opa-wonder/)

8-12 jaar

Gesprek: Geef na het voorlezen de kinderen allemaal een kopie van het verhaal (te downloaden via www.kindopzondag.nl/werkvormen). Laat hen in groepjes nadenken over de volgende vragen: Wanneer wordt in het verhaal gezegd dat de mens leeft? Wat is er daarvoor gebeurd? Wanneer zegt de mens voor het eerst iets? Wanneer is de mens voor het eerst blij? Als de kinderen de antwoorden bedacht hebben, kunt u samen met hen nadenken over de vraag: hoe belangrijk is het om in je leven andere mensen om je heen te hebben?

Spel: Het verhaal leent zich goed om uit te spelen met de kinderen. Vooraf kunnen ze eerst bedenken hoe ze de rollen willen spelen en welke attributen ze nodig hebben. Vervolgens kan het verhaal uitgespeeld worden voor de groep.

Knutselen: De kinderen mogen zelf een dier uitkiezen en vormgeven met knutselmateriaal. Lijkt het op de werkelijkheid of worden het meer 'eigen creaties'?

Vertelling 8–12 jaar

De schepping

Toen God de aarde maakte,
was er nog niets.
Geen struiken, geen bloemen, geen planten.
Helemaal niets.

Toen maakte God de mens.
Hij boetseerde hem, uit het stof van de aarde.
Hij blies adem in zijn neus.
De mens deed zijn ogen open.
Hij keek God aan.
Hij leefde!
God zette hem in een tuin, in het oosten.
'Zul je goed voor de tuin zorgen?' vroeg God.
De mens keek God aan.
'Je mag overal van eten, van alle vruchten van alle bomen', zei God. 'Behalve van die daar.'
De mens keek naar de boom. Hij zei niets.
God dacht bij zichzelf: De mens moet niet alleen zijn!
Ik zal iemand maken die bij hem past.

God maakte dieren. Hij bracht de dieren bij de mens.
'Jij mag zeggen hoe ze heten!' zei God.
De mens keek naar de dieren.
Hij wees:
Koe.
Vogel.
Cavia.
Horzel.
Hangbuikzwijntje.
Eep. Of nee... Aap!
Vos.
Vis.
Vaars.
Alle dieren kregen een naam. Maar ze pasten niet bij de mens.

Toen de mens sliep, sloop God naar hem toe.
Hij nam een rib uit zijn lijf.
Daar maakte hij een vrouw van.
Hij bracht de vrouw bij de man.
De man keek naar de vrouw.
Even was hij stil.
Toen stak hij zijn armen in de lucht en riep uit:
'Hoera!
Eindelijk iemand die bij mij past!'
God lachte.
Hij vond het goed zo.

De man en de vrouw woonden samen in de tuin.
Ze hadden geen kleren aan.
Maar ze schaamden zich nergens voor.

Mattijs Weegenaar

Vertellen

In de tuin

Johannes 20:1-18

Pasen, 24 april 2011

Vertelling 4-7 jaar

De tuinman

's Morgens vroeg wordt Maria wakker. Ze heeft slecht geslapen. Allerlei nare gedachten spookten door haar hoofd. 'Ik kan het nog steeds niet geloven', zucht ze. 'Mijn meester leeft niet meer. Ik hield zoveel van hem. Hoe moet ik verder zonder hem?' Maria wrijft over haar buik 'Ik voel me helemaal niet lekker. Ik ben misselijk en mijn buik doet pijn. Ziek van verdriet. Dat ben ik.'

Toch kruipt Maria uit bed. 'Ik wil naar hem toe', mompelt ze. 'Ik wil bij hem zijn. Ook al leeft hij niet meer...'

Even later staat Maria buiten. Omdat het nog vroeg is, is het nog niet helemaal licht. En het is stil. Iedereen slaapt nog. Vlug loopt Maria het pad op, de heuvels in. Naar de tuin met olijfbomen, waar Jezus is begraven.

Vanuit de verte ziet Maria de olijfbomen al. Er hangt nog een beetje nevel om hun toppen. Maria gaat sneller lopen. Ineens heeft ze haast. Zo graag wil ze bij haar meester zijn.

Dan blijft ze staan. Ziet ze het goed? De steen, die ze voor het graf hadden gerold, is opzij geschoven. Maar dat kan toch niet. Die steen was heel zwaar. Die krijg je niet zomaar weg.

Nu holt Maria over het pad. Hijgend blijft ze bij het graf staan. Ze kijkt erin en... het graf is leeg. Nu barst Maria in tranen uit. Ook dat nog! Ze hebben hem weggehaald! Nog eens kijkt ze. Misschien heeft ze het niet goed gezien. Wat is dat? Daar zitten twee mannen met een witte mantel om. Wat doen die daar? Tranen biggelen over de wangen van Maria. 'Waar is mijn meester', snikt ze.

Dan klinkt er een stem. 'Maria! Maria Magdalena. Waarom huil je? Wie zoek je?' Met een ruk draait Maria zich om. Daar staat een man. Dat is... dat is... de tuinman zeker.

Maria wil vragen waar ze Jezus hebben gebracht. Ze kijkt de man aan en dan... dan ineens... ziet ze het. De tuinman is Jezus. Hij stáát daar. Hoe... hoe kan dat? Lachend slaat Maria haar armen om hem heen. 'Meester', roept ze uit. 'U bent niet dood.'

'Hou me niet vast', zegt Jezus rustig. 'Maar ga naar mijn vrienden en vertel ze wat je hebt gezien.'

Dat hoeft Jezus maar één keer te zeggen. Dansend en springend holt Maria terug naar huis. En de hele weg zingt ze: 'Hij is niet dood. Hij lééft!'

Jennine Staring

Werkvormen

4-7 jaar

Gesprek: Maria dacht dat ze de tuinman zag, maar wie was het? Maria is natuurlijk heel blij, zouden jullie dat ook zijn? Wat zou je dan willen doen? En wat doet Maria?

Spel: Maak van tevoren op een lichtgroen stuk fotokarton een tuin, die nog niet helemaal klaar is. Hij is wat saai, er staan wel wat bomen en struiken, maar er zijn geen bloemen. Maak apart bloemen in verschillende kleuren. De kinderen krijgen allemaal een bloem en één voor één mogen ze hun bloem geblinddoekt opplakken in de tuin, net als bij ezeltje-prik. Wie krijgt een bloem op de goede plek? Is de tuin mooi na afloop?

Knutselen: De kinderen knutselen bloemen om in de tuin neer te leggen op het liturgisch centrum. Bijvoorbeeld: verf pingpongballetjes in vrolijke kleuren en maak er met viltstift een bloemetje op. Als je er een gaatje in kerft, kun je er een stokje uit een tuincentrum aan vast maken. Anders zijn het kleurige bodembedekkers.

8-10 jaar

Gesprek: Maria komt een bijzondere tuinman tegen, want wie is het? Het is moeilijk te geloven, of niet soms?

Waarom zou Jezus zeggen dat Maria hem niet vast moet houden?

Knutselen: Dromen van een mooie wereld, waarin alles goed is. Ieder kind krijgt een papier waar een wolk-je op is getekend en schrijft of tekent daarin hoe zo'n wereld er volgens hem of haar uitziet. Welke kleuren, wie zijn er, hoe doen mensen en dieren tegen elkaar?

Hyves (doorlopende werkvorm, zie ook blz. 13, 18, 25, 31, 38 en 44): Schrijf in mooie, grote letters de laatste tekst op voor het hyves-profiel: hij leeft! Maak er open letters van en vul die op met vrolijke kleuren, smileys, uitroeptekens en andere vrolijke vormen of kleuren.

11-12 jaar

Gesprek: Naast het verhaal van Pasen lezen we vandaag ook het scheppingsverhaal uit Genesis: hoe God de mens en al het leven op aarde heeft gemaakt. Wat hebben die verhalen met elkaar te maken?

Spel: Korte speurtocht, zie www.kindopzondag.nl.

Hyves: zie 8-10 jaar

To do

Maak je eigen paastuintje, Hof van Eden. Gebruik bakjes van halvarine, die je omwikkelt met aluminiumfolie, steekschuim, wat mos en bolletjes lentebloemen. Verstop er ook wat kleine (chocolade)eieren of kuikentjes in.

Weetje

De olijfboom wordt in de Joodse cultuur gezien als symbool voor vrede en geluk. Olijven kun je eten of je kunt olijfolie uit de pit en vrucht persen.

Vertelling 8–12 jaar

Jezus leeft

Hijgend stopt ze voor het huis. Ze klopt drie keer en dan nog eens twee keer. Het afgesproken teken. Bijna onmiddellijk gaat de deur open.

'Maria? Jij hier? Waarom ben je teruggekomen?'

Petrus kijkt in het spierwitte, bezwete gezicht van Maria. 'Vertel dan, vrouw', dringt Petrus aan. Maria begint te snikken. 'Ze hebben de Heer uit het graf weggehaald.'

'Wat? Wie heeft dat gedaan en waar is hij nu?' Petrus pakt Maria bij haar arm en schudt haar heen en weer. 'We weten niet waar ze hem nu neergelegd hebben', hakkelt ze. 'We hebben alleen gezien dat de steen was weggehaald.'

Een andere leerling is ook naar de deuropening gekomen. Zijn gezicht staat net zo geschrokken als dat van Petrus.

'Kom', zegt Petrus, 'we gaan kijken.'

De twee mannen zetten het meteen op een lopen. Zo snel als hun benen maar willen. Petrus raakt steeds verder achterop, maar snakkend naar adem loopt hij door.

Als hij bij het graf aankomt, ziet hij zijn vriend voorovergebogen bij de ingang van het open graf. 'Kijk', fluistert de man. 'Leeg! Alleen de doeken liggen er nog.'

'Ben je binnen geweest?' fluistert Petrus. Maar Petrus wacht het antwoord niet af en stapt meteen zelf het graf binnen. Daar ziet hij de linnen doeken waarmee Jezus was toegedekt keurig opgerold liggen. Hij weet niet wat hij denken moet. 'Maria had gelijk', fluistert de vriend van Petrus die nu ook naar binnen durft.

Even later lopen de twee mannen zwijgend en totaal in de war naar huis.

Maria heeft zich afgevraagd wat ze moest doen. De mannen achterna? Toe maar. Ik kan natuurlijk gaan zoeken. Ze wrijft in haar betraande ogen. Wat doet verdriet toch pijn.

Uiteindelijk bereikt ze via een omweg de tuin met het nieuwe graf. De zon is nu al ruim boven de horizon verschenen. Vrolijke zonnestrallen verlichten de dauwdruppels op de takken van de olijfbomen alsof het diamanten waren. Vogels fluiten, vlinders fladderen van de ene geurende bloem naar de andere. Een veldmuisje zoekt een veilig heenkomen vlak voor de voeten van Maria. Ze wandelt langs de prachtige olijfbomen met hun grillige maar sierlijke vormen. Maar Maria heeft hier vanmorgen totaal geen oog voor.

Dan staat ze weer voor het geopende graf. De tranen stromen nu over haar gezicht. Ze ziet twee gedaantes op de plaats zitten waar Jezus heeft gelegen. Engelen?

'Waarom huil je, Maria?' vragen ze.

'Ze hebben mijn Heer weggehaald en ik weet niet waar ze hem neergelegd hebben.'

Maria veegt met haar hand langs haar neus en draait verlegen haar hoofd om.

Op een afstandje staat een man. Door haar betraande ogen kan ze niet zien wie het is.

'Waarom huil je?' vraagt de man. 'Wie zoek je?'

Ze kan de man door haar tanen nog steeds maar wazig zien. Wie is het? De tuinman?

'Als u hem hebt weggehaald, wilt u mij dan alstublieft vertellen waar u hem naartoe gebracht hebt. Ik wil hem meenemen.'

Ze draait zich om naar het graf, maar dat is nog steeds leeg. Even blijft het stil en dan klinkt de stem van de man: 'Maria.'

Met een ruk draait Maria haar hoofd om. 'Rabboenie? Meester!'

Maria weet niet hoe snel ze naar Jezus toe moet lopen. Jezus, haar meester. Ze kan haar ogen maar nauwelijks geloven. Ze wil Jezus vastpakken en nooit meer loslaten, nooit meer. Maar Jezus zegt: 'Houd me niet vast. Ik ben nog niet opgestegen naar de Vader. Ga naar mijn broeders en zusters en zeg tegen hen dat ik opstijg naar mijn Vader, die ook jullie Vader is. Naar mijn God, die ook jullie God is.'

Langzaam wandelt Maria even later terug naar huis. Ze geniet van elke geur en elk geluid om haar heen. Ze glimlacht om een krassende kraai, ruikt aan de bloeiende wilde roos en bukt zich om een groene olijf op te rapen. Haar gezicht straalt. Zo dadelijk gaat ze het de anderen vertellen. Ze heeft hem gezien. Jezus leeft.

Piet van der Waal

To do

Spel gebaseerd op Marokkaans olijvenspel: Handje raden: even of oneven. Raad je het goed, krijg je de buit. Fout, dan krijg je niets. Wie heeft de meeste olijven na bijvoorbeeld vijf minuten? Je kunt ook rozijntjes, knikkers, fiches of iets anders gebruiken.

Eenvoudig vieren met volwassenen

In de tuin

Johannes 20:1-18

Pasen, 24 april 2011

Introductie

We kunnen pas echt Pasen vieren als we stil hebben gestaan bij Goede Vrijdag. Daarom begint dit verhaal met een terugblik op Goede Vrijdag.

Vertelling

Het is goed

Het is heel vroeg in de ochtend. De zon is nog niet eens op. Toch loopt er al iemand buiten. Het is Maria. Maria loopt heel langzaam en heeft haar hoofd naar beneden. Maria is heel verdrietig. Want haar Heer, waar ze zoveel van houdt, is dood. Twee dagen geleden hebben ze hem begraven. Ze hebben Jezus in een rots gelegd met een grote steen ervoor. En nu, nu zal Maria Jezus nooit weer zien. Toch is ze vandaag op weg naar zijn graf. Ze wil heel graag dicht bij Jezus zijn. In de stille tuin nog één keer afscheid van hem nemen. Maria loopt de tuin in. De zon komt op en schijnt voorzichtig in de tuin: over de olijfbomen aan de rand van de tuin. Over de bloemen die al zo mooi bloeien. Maria ziet het niet, ze is alleen met haar gedachten bij haar Heer die begraven is op deze... Hè, op deze plek achter een grote steen, daar zou hij toch moeten liggen? Maar er is geen steen, er is alleen een gat in de rotswand. Maria schrikt. Snel loopt ze naar het huis waar Petrus en Johannes zijn. 'Het graf is leeg, Jezus is weg!' roept ze tegen hen. 'Hè, wat zeg jij me nou?' roept Petrus, 'kom Johannes, ga mee dan gaan we kijken!'

Petrus en Johannes rennen samen naar de tuin waar ze Jezus begraven hebben. Maria loopt er langzaam achter aan. Als ze in de tuin aankomt, komt ze Petrus en Johannes al weer tegen. 'We hebben gekeken in het graf', zegt Johannes. 'Hij is er niet meer', zegt Petrus. Ze halen hun schouders op, weten niet goed wat ze moeten. 'Nou, dan gaan we maar weer naar huis, hier hebben we toch niets te zoeken.' Petrus en Johannes lopen de tuin uit.

Maria blijft alleen achter in de tuin. De zon schijnt nu al veel feller op de olijfbomen en de prachtige bloemen die staan te bloeien. Maria ziet het niet. Met haar ogen vol tranen staat ze naar het graf te kijken. Het lijkt wel of ze door haar tranen heen iets wits ziet: twee mannen in witte kleding? Ze kijken haar vriendelijk aan en vragen: 'Waarom huil je zo?' 'Ik huil omdat ze mijn Heer hebben weggehaald en ik weet niet waar hij is', zegt Maria en ze kijkt zoekend rond. Daar, daar is nog iemand. De tuinman, denkt Maria. Hij komt naar haar toe en zegt: 'Waarom huil je?' 'Ik huil omdat mijn Heer dood is en ik kan hem niet meer vinden'. 'Maria toch', zegt de tuinman dan. Maria schrikt, haar hart maakt een gek sprongetje. Zo klinkt alleen Jezus' stem! Maria wrijft de tranen uit

haar ogen. En wat ze dan ziet: het is Jezus! Maria rent naar hem toe, ze wil Jezus omhelzen. Maar Jezus zegt: 'Nee Maria, kom maar niet aan mij. Dat kan niet meer. Blijf aan me denken zoals ik was. Ik leef verder bij mijn Vader in de Hemel en jij blijft hier op aarde om alle mensen over mij te vertellen.'

'Ja Heer, het is goed', zegt Maria. Ze is zo blij. 'Ik ga het aan iedereen vertellen dat u leeft!' Maria draait zich om en loopt naar de uitgang van de tuin. Ze voelt de warmte van de zon op haar gezicht. Ze ziet de mooie olijfbomen en de prachtige bloemen die in bloei staan. Ze steekt haar handen in de lucht: hoera Jezus is niet dood, hij leeft!

Werkvormen

Gesprek: Maria is heel blij aan het einde van het verhaal. Ze steekt haar handen in de lucht en roept: hoera. Wat doe jij als je je blij voelt?

Spel: Maria herkent Jezus aan zijn stem. Kunnen wij elkaar ook herkennen aan onze stemmen? Iemand doet zijn ogen dicht. Je wijst een ander aan die wat zegt of een geluid maakt. Raad wie dit was.

Lied: titels van liederen bij het verhaal vindt u in de rubriek liturgische notities op pagina 52.

Tip: Het is feest vandaag: laat dit zien aan de aankleding van de ruimte. Misschien is het leuk om zonnebloemen neer te zetten. Het liefst natuurlijk echte, misschien ook een uitgebloeide. Deze lijkt dood, maar zit vol leven! Geef iedereen in een leuk zakje wat pitten mee om te zaaien!

Gebed

Here God,

Dank u wel dat we vandaag

samen het Paasfeest mogen vieren.

Dat de dood niet het einde betekent.

Dat er nieuwe toekomst is. Ook voor ons.

In Jezus naam. Amen

Petra Vossegat-de Bruin

Als u graag van gedachten wilt wisselen over 'Eenvoudig vieren met volwassenen' met de auteur van deze rubriek, kan dit via haar e-mail adres: petra.vossegat-de.bruin@ipsedebruggen.nl